

Mészöly Géza (1844-1887)*Szántódi halásztanya*, 1873.

Olaj, vászon, 40x74 cm

Jelezve középen lent: MG 873.

VÉDETT**Kiállítva:**

- A budapesti Orvosszövetség műkiállítása, 1902., Múcsarnok

Reprodukálva:

- Rajnai Miklós: Mészöly Géza, XVIII. kép, Budapest, 1953.
- Bodnár Éva: Mészöly Géza, 12. fekete-fehér kép, Budapest, 1985.

Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft

Szántód: München és Székesfehérvár között

Mészöly Géza 1872 novemberében kezdődő müncheni tanulmányútjáról először 1873 júliusában tért haza. A Balaton környékét és az Alföldet járta, ahol vázlatokat készített. A Somogy című lap 1873 nyarán arról is hírt adott, hogy Mészöly Géza, Wágner Sándor és Ligeti Antal társaságában a Balaton déli partjára készülnek közös kirándulásra. Hogy útjuk megvalósult-e, nem tudjuk, Mészöly azonban bizonyosan megfordult a környéken. Mészöly alkotó módszere szerint a helyszíneken csupán vázlatokat készített, s ezeket később, általában télen dolgozta föl.

Az 1873-as év itthoni vázlateit Székesfehérvári műtermében dolgozta át olajképekké, s ekkor, 1873 késő nyara és tele között kellett készülnie a *Szántódi halásztanya* című képnek is.

Mészöly gyűjtői és kiállításai

Mészöly Géza korán népszerű és elismert festő lett Magyarországon. Sikerének titka több okkal magyarázható. Egyrészt azzal, hogy tájképei magyar tájakat ábrázoltak. Mészöly egyike volt a Balaton festői fölfedezőinek, s az első reprezentatív balatoni tájképek alkotóinak. Tájképfestészetében – Munkácsyhoz és Paálhoz hasonlóan – szakított a táj heroikus, romantikus szemléletével, bensőségesebb, intimebb nézőpontból szemléli a tájat, s témáit is a lehető legegyszerűbb motívumokból alakítja ki. Szemléletmódjának következménye, hogy tájképei kisebbek, mint az előző generáció (Ligeti, Telepy, Brodszky) munkái. Ez az intim, minden pátoztól, s minden történeti utalástól mentes nemzeti tájfelfogás kiválóan megfelelt az új, városi, feltörekvő polgári rétegek egyszerre modern szemléletet és hazafias tartalmat is kereső reprezentációs igényeinek. Mészöly legnagyobb gyűjtői is ebből a rétegből kerültek ki. Mészöly életművéből hagyatéki kiállítása után a legátfogóbb keresztmetszetet az 1902-es Orvosszövetség-kiállítás nyújtotta.

A budapesti orvosok által rendezett hatalmas bemutaton hetven darab Mészöly kép szerepelt, köztük a Kohner Adolf-gyűjtemény pompás hatalmas tájképe, a *Balaton Szántódnál* című munka is, 1885-ből. A jelen kép is – a hátoldalára ragasztott címke szerint – ott volt az 1902-es bemutaton, bár más cím alatt. Egykori címe a katalógusadatok hiányosságai miatt ma már nem rekonstruálható. Nyilván egyike lehetett a sok *Parasztudvarnak*, vagy *Tányarészletnek*.

Bellák Gábor

